

Vergaderjaar 2021–2022

29 338

Wetenschapsbudget

Nr. 256

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 mei 2022

Hierbij stuur ik u de reactie op het verzoek van de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 april jl. om een stand van zaken te ontvangen over de Einstein Telescoop als opvolging van de reactie van vorig jaar op het artikel «Groen licht voor Einstein Telescoop».¹ Ik informeer u graag over de huidige stand van zaken.

De Einstein Telescoop levert een geweldige kans op voor zowel de positionering van Nederland op het gebied van de internationale wetenschap als het aanjagen van het Nederlandse verdienvermogen op de middellange en lange termijn. Daarom is in het najaar van 2021 voor de Einstein Telescoop door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), met sterke betrokkenheid van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), een aanvraag ingediend voor de tweede ronde van het Nationaal Groeifonds. Deelnemende partijen voor het opstellen van de aanvraag waren Nikhef, LIOF, OCW, EZK en de provincie Limburg. De partijen zijn hierbij ondersteund door adviesbureau Lysias.

De uitslag van deze tweede ronde is op 14 april jl. bekend geworden. Voor de Einstein Telescoop is voorwaardelijke financiering van € 42 miljoen toegekend om, samen met België en Duitsland, de kandidatuur voor te bereiden om de Einstein Telescoop naar de grensregio Zuid-Limburg te halen. Ook is er een reservering van € 870 miljoen gemaakt voor de Nederlandse bijdrage aan de bouw van de Einstein Telescoop voor als het consortium van Nederland, België en Duitsland de Einstein Telescoop ook daadwerkelijk binnenhaalt. Meer informatie over de uitslag met betrekking tot de Einstein Telescoop is te vinden op de website van het Nationaal Groeifonds.²

¹ Zie daarvoor Kamerstuk 29 338, nr. 252 of *De Limburger* van 30 juni 2021.

² Onderzoek, ontwikkeling en innovatie 2e ronde | Projecten ronde 2 | Nationaal Groeifonds

Parallel aan de indiening van het project bij het Nationaal Groeifonds zijn er ook in internationaal verband belangrijke stappen gezet. Zo is er inmiddels een Board of Governmental Representatives voor de Einstein Telescoop opgezet. In deze board bereiden de vertegenwoordigers van de in de Einstein Telescoop geïnteresseerde landen³ de benodigde besluiten voor zoals de procedure en criteria voor de selectie van de locatie waar de Einstein Telescoop gebouwd gaat worden. Deze board onderhoudt daarbij nauwe contacten met de wetenschappelijke projectleiders. Zodra de procedure en criteria zijn vastgesteld, kunnen landen aan hun bidbook gaan werken.

Voor de voorbereiding van de gezamenlijke kandidatuur om de Einstein Telescoop in de Euregio Maas-Rijn/Zuid Limburg te vestigen, is de samenwerking tussen Nederland, België (waaronder Vlaanderen en Wallonië) en Duitsland goed op gang gekomen. Nu vanuit Nederland de financiering vanuit het Nationaal Groeifonds bekend is geworden, zal dit samenwerkingsproces binnen een ambtelijke werkgroep verder geïntensiveerd worden. Dit moet leiden tot een hecht consortium en goed bidbook. Op dit moment hebben België en Duitsland nog geen financieel commitment kunnen afgeven. De Nederlandse stap in het kader van het Nationaal Groeifonds is echter een belangrijke voorwaarde voor hen om nu eigen afwegingen te kunnen maken en om financiële besluiten te gaan nemen.

In het kader van voorgaande worden ook de gesprekken en samenwerking op politiek niveau geïntensiveerd. Zo sprak ik op 19 april jl. tijdens de Thalassa Top met mijn Belgische collega over de stappen die we gezamenlijk moeten zetten om een sterk en aantrekkelijk bidbook voor te bereiden voor de kandidatuur van de Euregio.⁴ Ook heeft overleg plaatsgevonden met diverse leden van het kabinet van Noordrijn-Westfalen, waaronder de minister-president Wüst. Op deze gesprekken met België en Duitsland zal ik, met mijn collega van EZK, in de komende tijd voortbouwen om zo verder te werken aan het kunnen neerzetten van een goede kandidatuur om de Einstein Telescoop naar de Euregio/Zuid-Limburg te halen. Daarnaast zal de Einstein Telescoop ook ter sprake komen in de kennismakingsgesprekken met de relevante collega-ministers in Europa, en eventuele andere landen.

Zoals blijkt uit voorgaande zijn we, mede dankzij de positieve uitkomsten van het Nationaal Groeifonds, in een nieuwe volgende fase terechtgekomen wat betreft de Einstein Telescoop. Op dit moment wordt de aanpak hiervoor verder uitgewerkt. Ik houd u graag op de hoogte over de voortgang en streef erna u voor het einde van dit jaar een nieuwe stand van zaken hierover te sturen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.H. Dijkgraaf

---

³ Dit zijn alle landen die uiteindelijk lid willen worden van de Einstein Telescoop, niet enkel de landen die de Einstein Telescoop op hun grondgebied willen bouwen.

⁴ Thalassa Top – slotverklaring Belgische en Nederlandse regeringen | Diplomatieke verklaring | Rijksoverheid.nl